

**IX Wydział Gospodarczy
SĄDU OKRĘGOWEGO
W POZNANIU**

*ul. Stanisława Hejmowskiego 2 61-736 Poznań
e-mail: wydzial9@poznan.so.gov.pl*

Biuro Obsługi Interesanta
tel. (61) 62 83 000

Godziny urzędowania Biura Obsługi Interesanta
poniedziałek 7.45 - 17.45 wtorek - piątek 7.45 - 15.15

**Informacje o sprawie dostępne są również przez Internet
po założeniu konta w Portalu Informacyjnym na stronie
<https://portal.poznan.sa.gov.pl>**

Poznań, dnia 7 października 2022 r.

Sygnatura akt **IX GC 1040/20/16**
(w odpowiedzi należy podać datę i sygn. akt)

R. pr. Andrzej Grabowski
Kancelaria Prawna Prawa Europejskiego
ul. Nowogrodzka 51/I piętro
00-695 WARSZAWA

Sąd Okręgowy w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy w sprawie z powództwa Pfeifer&Langen Polska S.A. przeciwko Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego Sp. z o.o. - zgodnie z zarządzeniem z dnia 5 października 2022 roku doręcza odpis opinii biegłego z września 2022 roku, zakreślając terminie jednego miesiąca do ewentualnego przedstawienia zarzutów – pod rygorem uznania, iż opinia nie jest kwestionowana oraz pominięcia późniejszych twierdzeń i wniosków dowodowych.

NA ZARZĄDZENIE
z up. Kierownika sekretariatu
starszy protokolant sądowy Jolanta Wenzel

Niniejsze pismo nie wymaga podpisu własnoręcznego na podstawie § 21 ust. 4 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej jako właściwie zatwierdzone w sądowym systemie teleinformatycznym.

Egzemplarz dla Sądu

Sąd Okręgowy w Poznaniu
IX Wydział Gospodarczy
ul. Stanisława Hejmowskiego 2
61-736 Poznań

Sygnatura akt IX GC 1040/20/16

OPINIA

na okoliczność ustalenia:

- czy materiał siewny dostarczony przez pozwanego powodowi na podstawie umowy z dnia 27 grudnia 2019 roku spełniał wymagania zastrzeżone w jej § 1 pkt 1d, a jeżeli nie spełniał to czy wadliwość materiału siewnego z powyższego tytułu stanowi wadę istotną, czy też nieistotną,
- czy przy pobieraniu przez powoda do badań materiału siewnego w 2020 roku doszło do naruszenia przepisów ustawowych bądź norm ISTA, a jeżeli doszło do takiego naruszenia to czy tak pozyskany materiał może być obecnie przedmiotem wiarygodnego badania laboratoryjnego

Opinię opracował: mgr inż. Jan Czerwotka

BIEGŁY SĄDOWY
SĄDU OKRĘGOWEGO WE WROCŁAWIU
z dziedziny rolnictwo
Jan Czerwotka
mgr inż. Jan Czerwotka

Wrocław – wrzesień 2022 roku.

1.0. PODSTAWA WYKONANIA OPINII.

Podstawą wykonania opinii sądowej jest zlecenie Sądu Okręgowego w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy, ul. Stanisława Hejmowskiego 2, 61-736 Poznań z dnia 16 maja 2022 roku, na podstawie własnego postanowienia zamieszczonego w protokole z dnia 5 listopada 2021 r.

2.0. ZAKRES OPINII.

Przedmiotowym zakresem opinii w sprawie o sygnaturze akt o IX GC 1040/20/16 w Sądzie Okręgowym w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy, ul. Stanisława Hejmowskiego 2, 61-736 Poznań z powództwa Pfeifer & Langen Polska S.A. ul. Mickiewicza 35, 60-837 Poznań KRS 0000080986 przeciwko pozwanemu Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego Sp. zo.o. Straszaków 12, 62-650 Kłodawa KRS 0000058551 o zapłatę dotyczy ustalenia:

- czy materiał siewny dostarczony przez pozwanego powodowi na podstawie umowy z dnia 27 grudnia 2019 roku spełniał wymagania zastrzeżone w jej § 1 pkt 1d, a jeżeli nie spełniał to czy wadliwość materiału siewnego z powyższego tytułu stanowi wadę istotną, czy też nieistotną,
- czy przy pobieraniu przez powoda do badań materiału siewnego w 2020 roku doszło do naruszenia przepisów ustawowych bądź norm ISTA, a jeżeli doszło do takiego naruszenia to czy tak pozyskany materiał może być obecnie przedmiotem wiarygodnego badania laboratoryjnego

3.0. CEL OPINII.

Celem opracowania niniejszej opinii sądowej jest ustalenie przez biegłego sądowego odpowiedzi na pytania zadane przez Sąd Okręgowy w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy na podstawie własnego postanowienia zamieszczonego w protokole z dnia 5 listopada 2021 r. Odpowiedź biegłego sądowego Sądu Okręgowego we Wrocławiu na zadane pytania posłuży Wysokiemu Sądowi przy rozstrzyganiu sporu o zapłatę.

4.0. PODSTAWY FORMALNO – PRAWNE OPINII.

Przy sporządzaniu niniejszej opinii korzystano z następujących aktów formalno – prawnych:

1. Źródła danych merytorycznych, sądowe akta sprawy o sygnaturze IX GC 1040/20/16 Sądu Okręgowego w Poznaniu, IX Wydział Gospodarczy (3 tomy).

2. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 459 dnia z 9 lutego 2017 roku z późniejszymi zmianami).
3. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾ z dnia 18 kwietnia 2013 r. w sprawie terminów składania wniosków o dokonanie oceny polowej materiału siewnego poszczególnych grup roślin lub gatunków roślin rolniczych i warzywnych oraz szczegółowych wymagań w zakresie wytwarzania i jakości materiału siewnego tych roślin²⁾
4. Ustawa z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie. (t.j. Dz. U. 2019 poz. 568 z późn. zm.)
5. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾ z dnia 20 listopada 2014 r. w sprawie metod pobierania i okresu przechowywania prób materiału siewnego, oceny tego materiału, wzoru protokołu pobierania prób materiału siewnego oraz sporządzania dokumentacji dotyczącej oceny tego materiału
6. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾ z dnia 1 lutego 2007 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania i jakości materiału siewnego²⁾ (Dz. U. z dnia 21 lutego 2007 r.)
7. ISTA <http://piorin.gov.pl/nasiennictwo/ista/>
8. Lista opisowa odmian roślin rolniczych 2021. Burak. Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych. Słupia Wielka 2021. ISSN 1641-7003 COBO 67/2021 n. 400.
9. Wysoki wigor nasion i roślin – mało znana strategia buraka cukrowego, unikania suszy. Podlaski Sławomir Katedra Fizjologii Roślin Wydział Rolnictwa i Biologii SGG
Źródło: www.farmer.pl
10. Szacowanie plonów roślin rolniczych. Materiały dla kwalifikatorów. Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa Główny Inspektorat Wydział Nasiennictwa. Opracował zespół: dr hab. Bogdan Kulig, prof. nadzw. UR w Krakowie mgr inż. Maciej Wołosz mgr inż. Mirosław Tokarz.
11. Fizjologia roślin. Witold Czerwiński. Warszawa 1980. Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
12. Rolnictwo cz.VI Produkcja roślinna. Technologie Produkcji Roślinnej pod redakcją Witolda Grzebisa. Podręcznik dla uczniów szkół kształcących w zawodzie technik rolnik. Wydawnictwo Hortpress Sp. zo.o., Warszawa 2015.
13. <http://www.susza.iung.pulawy.pl/glowna/>

5.0. OPIS SPORNEGO ZDARZENIA GOSPODARCZEGO.

W dniu 27 grudnia 2019 r. została zawarta umowa sprzedaży materiału siewnego na sezon 2020 pomiędzy powodem Pfeifer & Langen Polska S.A. (kupujący) a Kutnowską Hodowlą Buraka Cukrowego Sp. z o.o. (sprzedający) k.27-29v.

Przedmiotem umowy był materiał siewny buraka cukrowego odmiany Jadeit i Fantazja w następujących ilościach:

odmiana Jadeit – 5 500 j.s.

odmiana Fantazja – 700 j.s.

Wyżej wymienione odmiany nasion buraka cukrowego zaprawione preparatami:

- Montur Forte 230 FS,
- Zaprawa nasienna T zawieszinowa
- Tachigaren 70 WP
- Zaprawa Vibrance SB

Według umowy sprzedawca gwarantował, że parametry jakościowe dostarczonego materiału będą spełniać międzynarodowe normy ISTA.

Materiał siewny buraka cukrowego wg umowy powinien posiadać laboratoryjną zdolność kiełkowania oznaczoną po 10 dniach w temperaturze 10 °C na poziomie minimum 94% oraz będzie spełniał warunki wymagane przepisami ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (t.j. Dz. U. 2019 poz. 568 z późn. zm.).

Strony ustaliły, że parametry jakościowe materiału siewnego pochodzącego z każdej dostawy oznaczane będą na koszt kupującego przez Centrum Badawczo Naukowe w Holandii, Stichting IRS.

Kupujący w umowie zastrzegł sobie prawo do odstąpienia od całości lub części umowy i zwrócenia dostarczonego materiału siewnego w ciągu 14 dni od odbioru, jeżeli:

- stwierdzono inną jakość materiału siewnego niż określona w niniejszej umowie,
- opakowanie jest uszkodzone,
- materiał siewny jest zapakowany lub oznaczony niezgodnie z warunkami niniejszej umowy bądź obowiązującymi przepisami,
- przy dostawie nie dołączono aktualnego atestu jakościowego
- dostawa jest opóźniona
- dostawa jest niezgodna z zamówieniem. K.29.

Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego Sp. z o.o. uzyskała świadectwa oceny laboratoryjnej materiału siewnego buraka cukrowego odmiany Fantazja nr Iopon/3737/2019 z dnia 30 grudnia 2019 r. oraz świadectwa oceny laboratoryjnej materiału siewnego buraka cukrowego odmiany Jadeit nr Iopon/3984/2019 z dnia 14 stycznia 2020 r. wydane przez Wojewódzko Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Łodzi potwierdzające:

- energie kiełkowania po 4 dniach 98 %,
- kiełkowanie nasion po 14 dniach 99%

z wynikiem oceny, że Oceniana partia spełnia wymagania określone dla kategorii Kwalifikowany stopnia C1. K.99 – 100

Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego Sp. z o.o. przedstawiła Karty badania nasion buraka cukrowego odmiany Jadeit z dnia 22 stycznia 2020 r. potwierdzające zdolność kiełkowania po 10 dniach 99 % oraz Karty badania nasion buraka cukrowego odmiany Fantazja z dnia 23 stycznia 2020 r. potwierdzające zdolność kiełkowania po 10 dniach 96 % K.101 – 102.

W dniu 23 stycznia 2020 r. pozwana Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego Sp. z o.o. dostarczyła powodowi materiał siewny w ilości 6 600 jednostek siewnych i wystawiła fakturę VAT nr FNBC/5/01/2020/S na kwotę 3 300 480 zł. K. 30.

W dniu 31 stycznia 2020 r. dokonano korekty ilościowej dostarczonego materiału siewnego o 100 jednostek siewnych. Pozwany wystawił Fakturę Vat korygującą nr FNBC/1/01/2020/S pomniejszoną o kwotę brutto 49 680 zł (słownie czterdzieści osiem tysięcy sześćset osiemdziesiąt zł). K.31.

W dniu 31 stycznia 2020 r. zostały pobrane próby, które następnie zostały wysłane przez powoda do Instytutu IRS w celu wykonania badań dotyczących parametrów jakościowych dostarczonego materiału siewnego. Powód na potrzeby własne dokonał zakodowania prób w celu identyfikacji dostawcy materiału siewnego. Próby pochodzące od pozwanego zostały oznaczone jako próba 5 i 6.

W dniu 3 lutego 2020 r. Daniel Błasiński pracownik pozwanego sporządził notatkę służbową dotyczącą pobierania prób nasion buraka cukrowego. W której napisał, że:

- dniu 31 stycznia 2020 r. w magazynie Raben, Gądko k. Poznania odbyło się pobieranie prób. W próbobraniu uczestniczyło 7 osób z firmy Pfeifer & Langen Polska S.A. oraz Daniel Błasiński z firmy Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego Sp. z o.o.
- próbki były wsypane do woreczków strunowych, które nie były w żaden sposób zabezpieczone, które następnie trafiły do skrzynek

- o dalszych etapach pobierania prób nie był poinformowany żaden z przedstawicieli firmy Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego Sp. z o.o. K.230.

Ostateczna cena sprzedaży wynosiła 3 250 800 zł brutto (słownie trzy miliony dwieście pięćdziesiąt tysięcy osiemset zł.). K5.

W dniu 3 marca 2020 roku powód zapłacił pozwanemu umowną kwotę 2 945 200 zł (słownie dwa miliony dziewięćset czterdzieści pięć tysięcy dwieście zł). Kwota 305 600 zł (słownie trzysta pięć tysięcy sześćset zł) została zatrzymana tytułem kaucji na zabezpieczenie należytego wykonania umowy. K5.

W dniu 19 marca 2020 r. powód otrzymał wyniki przeprowadzonych badań materiału siewnego, na podstawie których stwierdził, że parametry jakościowe znacznie odbiegają od wymogów jakościowych. Dla nasion odmiany Jadeit parametr laboratoryjnej zdolności kiełkowania oznaczony po 10 dniach w temperaturze 10 °C został oznaczony na poziomie 60 %, natomiast dla nasion odmiany Fantazja parametr ten wynosił 86%. K 34-37.

Powód sporządził tabele zakodowanych próbek wysyłanych do Instytutu IRS. W tabeli były zapisane zaprawy, między innymi zaprawa insektycydowa Montur Forte 230 FS (zawiera imidachlopyrd oraz betacyflutrynę), którą powód stosował jako jedyny producent materiału siewnego w Polsce. Były to próby nr 5 i 6.

W dniu 20 marca 2020 r. Prezes Zarządu Kutnowskiej Hodowli Buraka Cukrowego Sp. z o.o. Pan Grzegorz Fiałkowski sporządził pismo (Nr dz.94/2020) do Prezesa Zarządu Pfeifer & Langen Polska S.A. Pana Romana Kubiaka w sprawie przeprowadzonej rozmowy telefonicznej z Panem Dyrektorem ds. Surowcowych Maciejem Grobelnym, który informował o niezgodności z Polską Normą dostarczonych nasion buraka cukrowego odmiany Jadeit i Fantazja pod zasiewy 2020 r. W wyżej wymienionym piśmie pozwany poinformował, że wyniki KHBC sp.z o.o. nie potwierdzają przekazanych informacji, a swoje stanowisko uzasadnia stanem faktycznym popartym świadectwami badań przeprowadzonymi przez Pracownię Oceny Nasion w Zakładzie Nasiennym w Kutnie, które wskazują, że wyniki kiełkowania nasion otoczkowanych i inkrustowanych są zgodne ze standardem ISTA.

Partia nasion Jadeit PL930/09/13902/A liczona po 4, 7 i 14 dniach posiada wyniki średnio odpowiednio 85%, 99%, 99% i jednokiełkowość na poziomie 99%.

Partia nasion Fantazja PL930/09/1213/11095/A liczona po 4, 7 i 14 dniach posiada wyniki średnio odpowiednio 93%, 98%, 98% i jednokiełkowość na poziomie 99%.

Prezes pozwanej spółki poinformował, że WIORIN w Łodzi posiada tak zwaną próbę żelazną, którą można komisyjnie skontrolować, a kolejną próbę posiada właściciel partii nasion.

Prezes KHBC sp. z o.o. dalej w tym piśmie informował, że nasiona tej samej partii zostały wysłane do KSC S.A. Oddział Cukrownia Kruszwica i Oddział Cukrownia Werbkowice w ilości 1 600 jednostek siewnych i ich wyniki laboratoryjne potwierdzają zgodność ze standardem Normy ISTA. K.121-122.

W dniu 23 marca 2020 r. powód złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy, które zostało doręczone w dniu 26 marca 2020 r. W oświadczeniu tym powód wezwał pozwanego do zwrotu zapłaconej kwoty za dostarczony towar w postaci materiału siewnego. K.41.

W dniu 24.03.2020 r. ukazała się informacja w internecie zamieszczona przez powoda, że z dniem 24 marca 2020 roku, u plantatorów będzie wykonywana wymiana materiału siewnego zakupionego od Kutnowskiej Hodowli Buraka Cukrowego, spowodowana tym, że nasiona buraków cukrowych powinny mieć zdolność kiełkowania w warunkach laboratoryjnych w temperaturze 10°C na poziomie 94%, wyniki zdolności kiełkowania odmiany Jadeit i Fantazja odbiegają od wymogów zapisanych w umowie o minimum 8 i 34% na podstawie analizy nasion przeprowadzonej w Centrum Naukowo Badawczym IRS w Holandii. K.119.

W dniu 2 kwietnia 2020 r. a Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego Sp. z o.o. sporządziła pismo do Pfeifer & Langen Polska S.A., w którym informuje, że dostarczony materiał siewny jest zgodny z międzynarodowymi normami ISTA, wobec czego jego przydatność do produkcji rolniczej buraka cukrowego nie budzi wątpliwości. Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego Sp. z o.o. w powyższym piśmie kwestionuje oświadczenie o odstąpieniu od umowy, które złożono bez możliwości ustosunkowania się do zamiaru odstąpienia od umowy. Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego Sp. z o.o. zarzuca, między innymi, że:

- nie przeprowadzono dodatkowych badań nasion,
- próba, która zgodnie z umową powinna być przekazana sprzedającemu,
- odstąpienie od całości lub części umowy mogło zgodnie z umową z dnia 27 grudnia 2019 r. było dopuszczalne w terminie 14 dni od daty odbioru, który zgodnie z listem przewozowym nastąpił w dniu 23 stycznia 2020 r.

Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego Sp. z o.o. również przedstawia, że stosownie do treści umowy próby powinny być pobierane z każdej partii nasion przez kupującego w obecności przedstawiciela sprzedawcy, a do pobierania prób zostanie zaproszony przedstawiciel związku plantatorów działający przy kupującym.

Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego Sp. z o.o. wskazuje, że zgodnie z treścią art.46 ustawy o nasiennictwie pobieranie próbek i ocenę laboratoryjną przeprowadza się zgodnie z metodyką określoną przez ISTA.

Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego Sp. z o.o. w powyższym piśmie również wnosi o przesłanie pełnej dokumentacji dotyczącej pobierania prób do badań laboratoryjnych oraz zgłasza wniosek o konieczność przeprowadzenia dodatkowych kontrolnych badań laboratoryjnych materiału siewnego.

Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego Sp. z o.o. prosi również o wyjaśnienie, gdzie były i są składowane pobrane próby przeznaczone dla sprzedającego oraz próba dodatkowa, a ponadto jakie wielkości prób, w tym z oznaczeniem ich wagi oraz numeracji zostały przekazane do badań w IRS. K.42-42v.

W dniu 6 kwietnia 2020 r. powód wystosował pismo: „Wezwanie do przyjęcia towaru” do pozwanego o zamiarze zwrotu materiału siewnego. K.43.

W dniu 9 kwietnia 2020 r. pozwany odmówił przyjęcia zwrotu wyprodukowanego przez siebie materiału siewnego. K.44.

W dniu 10.04.2022 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie działając na zlecenie podmiotu zgłaszającego Kutnowskiej Hodowli Buraka Cukrowego Sp. z o.o. przedstawił INFORMACJE o wynikach badania nr:

- wlon/3039/2022 -kiełkowanie nasion buraka cukrowego odmiany Jadeit, po 14dniach 99%
klębki jednokielkowe 98%, klębki 3 i więcej kielkowe 0%
- wlon/3040/2022 -kiełkowanie nasion buraka cukrowego odmiany Jadeit, po 14 dniach 99%
klębki jednokielkowe 99%, klębki 3 i więcej kielkowe 0%
- wlon/3041/2022 - kiełkowanie nasion buraka cukrowego odmiany Jadeit, po 14 dniach 100%
klębki jednokielkowe 98%, klębki 3 i więcej kielkowe 0%
- wlon/3042/2022 - kiełkowanie nasion buraka cukrowego odmiany Jadeit po 14 dniach 96%
klębki jednokielkowe 99%, klębki 3 i więcej kielkowe 0%
- wlon/3043/2022 - kiełkowanie nasion buraka cukrowego odmiany Fantazja po 14 dniach 99%
klębki jednokielkowe 98%, klębki 3 i więcej kielkowe 0%
- wlon/3044/2022 - kiełkowanie nasion buraka cukrowego odmiany Fantazja po 14 dniach 99%
klębki jednokielkowe 99%, klębki 3 i więcej kielkowe 0%
- wlon/3045/2022 - kiełkowanie nasion buraka cukrowego odmiany Fantazja po 14 dniach 99%
klębki jednokielkowe 97%, klębki 3 i więcej kielkowe 0%
- wlon/3046/2022 - kiełkowanie nasion buraka cukrowego odmiany Fantazja po 14 dniach 99%
klębki jednokielkowe 97%, klębki 3 i więcej kielkowe 0%

Pobranie prób i ocenę laboratoryjną przeprowadzono zgodnie z metodyką określoną przez Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (ISTA)
(Data wpływu wszystkich prób 26.03.2020 r.) K.-106-116.

W dniu 15 kwietnia 2020 r. powód podjął próbę zwrotu części towaru, która nie została przyjęta przez pozwanego. K46.

W dniu 21 kwietnia 2020 r. powód wystosował do pozwanego Wezwanie przedsądowe. W powyższym wezwaniu powód informuje, że:

Pobranie prób nasion nastąpiło w dniu 31.01.2020 r. w magazynie firmy Raben. Osoby obecne podczas pobierania prób, to:

Michał Nowak - pracownik P&L Polska

Magdalena Szymkowiak - pracownik P&L Polska

Radosław Balcerek - pracownik P&L Polska

Łukasz Mielcarek - pracownik P&L Polska

Stefan Lipka - pracownik P&L Polska, uprawniony próbobiorca decyzja nr 1043/146201/1/12 wydana przez Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych.

Adrian Barciński - pracownik P&L Polska

Piotr Korach - pracownik P&L Polska

Daniel Błasiński – pracownik KHBC

Pobrane próby w magazynie Raben zostały oznaczone zgodnie z numerem partii, zamknięte i dostarczone do Cukrowni - P&L w Gostyniu. Tam każda próba z partii nasion została podzielona na 4 mniejsze próby przez pracowników Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Każda z tych prób jest zabezpieczona z protokołem podpisanym przez pracownika Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

Przeznaczenie 4 prób było następujące:

1. Jedna próba została wysłana do Poznania do WIORIN na badanie (wynik zdolności kiełkowania odmiany Jadeit w temp 20 °C jest wyraźnie niższy niż pozostałych odmian.)
2. Jedna próba została wysłana do IRS w celu analizy materiału siewnego zgodnie z Umową
3. Jedna próba „żelazna” znajduje się w Cukrowni Gostyń.
4. Jedna próba przeznaczona dla Sprzedawcy, ponieważ Państwo nie wystąpili o udostępnienie tej próby.

Do pisma załączono załączniki:

1. Wniosek do WIORIN zlecający analizę odmiany Jadeit i Fantazja, potwierdzający pobranie prób zgodnie z metodyką ISTA.
 2. Pismo z IRS wynikami analiz materiału siewnego z dnia 19.03.2022 r., w której tylko pozycja 5 i 6 zawiera Beta Cyflutrynę i Imidachlopyryd – substancje używane w Polsce tylko przez KHBC.
 3. E-mail od Pana Leijdekkers z IRS w dniu 18.03.2020 r., gdy wykonał pierwsze analizy i przesłał wyniki zdolności kiełkowania.
- K.126 – 135.

W dniu 11.05.2020 r. Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego Sp. z o.o. przedstawiła odpowiedź na wezwanie, w której podnosi, że:

- żądanie Pfeifer & Langen Polska S.A. jest bezzasadne, gdyż KHBC sp. z o.o. dostarczyła towar odpowiadający właściwościom, które powinien mieć ze względu na cel w umowie oznaczony,
- wyniki badań wykonane przez IRS w ocenie spółki są niewiarygodne, gdyż nie identyfikują badanej próby z nr partii, a identyfikacja za pomocą substancji użytej w zaprawach nasiennych nie może być uznana za prawidłową,
- wyniki badań nie są autoryzowane, nie są podpisane, co narusza wymogi ustawy o nasiennictwie oraz międzynarodowe przepisy oceny nasion obowiązujące od 1 stycznia 2020 r.
- dwa wnioski załączone do WIORIN odmiany Jadeit i Fantazja z dnia 30 stycznia 2020 roku, a wyselekcjonowanie próby w dniu 31 stycznia 2020 roku nastąpiło bez udziału urzędowego próbobiórce.
- jeżeli próby nasion zostały skierowane do badania przez WIORIN to KHBC sp. z o.o. oczekuje nadesłania pełnej dokumentacji dotyczącej tej czynności oraz wyników badań, a ponadto dokumentacji pobrania próby przez urzędowego próbobiórce, gdyż wskazany w piśmie z 21 kwietnia 2020 r. Wasz przedstawiciel Stefan Lipka takich uprawnień nie posiada.
- KHBC sp. z o.o. ponawia żądanie wydania próby nasion zastrzeżonej dla dostawcy (sprzedającego), w oparciu, o które zamierza przeprowadzić alternatywne badania. K.136-137.

W dniu 9 listopada 2020 r. pracownik pozwanego napisał notatkę służbową dotyczącą procedury pobierania prób nasion buraka cukrowego KHBC Sp. z o.o. do analiz kontrolnych przez przedstawicieli Pfeifer & Langen Polska S.A., w której przedstawia, że:

- w roku 2019 trudno ustalić, czy pobierający miał uprawnienie w tym zakresie (pobierania prób)

- w roku 2019 z pobranych wszystkich prób pierwotnych, utworzono jedną próbę ogólną, którą opisano (nazwa dostawcy, nr partii, nazwa odmiany), która nie posiadała plomb ani innych zabezpieczeń trwałych, które uniemożliwiają dostęp osób niepożądanych,
- w roku 2019 próby ogólne były wykonane w dniu 1.02.2019r., które były przewiezione do Cukrowni Gostyń i dopiero w dniu 6.02.2019r. zostały pobrane 3 próby właściwe (próby tzw. żelazne: próba średnia + podpróba + próba duplikat), czynności pobierania prób dokonywał przedstawiciel PIORIN Oddział Gostyń w obecności pracowników Pfeifer & Langen Polska S.A. oraz przedstawiciela KHBC: Daniel Błasiński, który odebrał 1 zabezpieczoną plombami próbę i przekazał Dyrektorowi ZN w Kutnie,
- w roku 2019 drogą mailową zostały przesłane 2 kopie dokumentów: Protokół OGO -9/19 i załącznik do protokołu OGO-9/19
- w roku 2020 pobieranie prób nastąpiło w obecności przedstawiciela KHBC Daniela Błasińskiego, próby ogólne zostały pobrane z Magazyny Cukrowni w dniu 31.01.2020 r. i miały być dostarczone do Cukrowni Gostyń,
- w roku 2020 nie było ustaleń przez przedstawiciela Pfeifer & Langen Polska S.A. co do spotkania w celu komisijnego pobierania prób właściwych w Cukrowni Gostyń, czy w innym miejscu – co miało miejsce w 2019 r.,
- w 2020 r., jeżeli nastąpiło pobranie prób: próby średniej, + podpróby + próby duplikat, to bez naszego udziału i o terminie nie zostaliśmy powiadomieni,
- w 2020 r. do tej pory KHBC sp. z o.o. nie posiada fizycznie próby ostatecznej pobranej przez PIORIN z materiału siewnego zakupionego przez firmę Pfeifer & Langen Polska S.A. pod zasiewy w 2020 r, ani też dokumentacji papierowej potwierdzającej ten fakt.

K.212-232

W dniu 7 grudnia 2020 r. strona powodowa sporządza pismo: Replika na odpowiedź na pozew pozwanego z dnia 16 listopada 2020 r.

W załączniku do pisma jest artykuł prof. dr hab. Sławomira Podlaskiego z Katedry Fizjologii Roślin Wydział Rolnictwa i Biologii SGGW pt.: „Wysoki wigor nasion i roślin -mało znana strategia buraka cukrowego unikania suszy”

Do w/w pisma załączono również informacje Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Poznaniu (WIORIN Poznań) wykonane na zlecenie podmiotu zgłaszającego Pfeifer & Langen Polska S.A.

Informacje o wynikach badania z dnia 26 lutego 2020 r. nr plon/0518/2020, przedstawiają kiełkowanie nasion buraka cukrowego odmiany Jadeit po 14 dniach -100 %

Sprawozdanie z badań nr 0518/2020 Gatunek Burak cukrowy odmiana Jadeit Numer partii materiału siewnego PL930/09/14213/13902/A. Nr protokołu pobrania próbki OGO-5/20. Próbkę pobrana przez próbobiorcę nr U30/049. Metodyka pobrania próbki: International Rules for Seed Testing ISTA 2020 – Rozdział 2. Nr laboratoryjny próbki: 0518/2020. Data pobrania próbki 2020.02.07. Wyniki badania kiełkowanie po 14 dniach 100%. Warunki kiełkowania: 20 °C pod: PP. Kłębki jednokiełkowe 95%, kłębki trzy i więcej kiełkowe 0%. Metody badawcze: Kiełkowanie: International Rules for Seed Testing ISTA 2020 – Rozdział 5. K177-177v.

Informacje o wynikach badania z dnia 26 lutego 2020 r. nr plon/05192020, przedstawiają kiełkowanie nasion buraka cukrowego odmiany Fantazja po 14 dniach - 94 %

Sprawozdanie z badań nr 0519/2020 Gatunek Burak cukrowy odmiana Fantazja Numer partii materiału siewnego PL930/09/14213/11095/A. Nr protokołu pobrania próbki OGO-5/20. Próbkę pobrana przez próbobiorcę nr U30/049. Metodyka pobrania próbki: International Rules for Seed Testing ISTA 2020 – Rozdział 2. Nr laboratoryjny próbki: 0519/2020. Data pobrania próbki 2020.02.07. Wyniki badania kiełkowanie po 14 dniach 94%. Warunki kiełkowania: 20 °C pod: PP. Kłębki jednokiełkowe 97%, kłębki trzy i więcej kiełkowe 0%. Metody badawcze: Kiełkowanie: International Rules for Seed Testing ISTA 2020 – Rozdział 5. Nasiona powlekane: International Rules for Seed Testing ISTA 2020 – Rozdział 11. K. 178-178v.

W dniu 20.08.2020 r. dr hab. Jacek Piszczek prof. IOR PIB napisał pismo do Pani Iwony Dyba Redaktor Naczelna Portalu Farmer wyrażające niesmak i niedowierzanie po lekturze wywiadu z prof. Podlaskim i zamieszczenie na łamach portalu jego artykułu: „Na polskim rynku nasion bez wigoru” K. 233 – 238.

Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin Państwowy Instytut Badawczy w Radzikowie w dniu 23.09.2022 r. sporządził „Opinię dotyczącą badania wigoru nasion buraka cukrowego”, w której autor opracowania Prof.dr.hab. Henryk Bujak wskazuje między innymi, że:

- wigor nasion zgodnie z definicją przepisów ISTA oznacza sumę właściwości, które określają poziom aktywności i zachowanie się partii nasion o akceptowalnej zdolności kiełkowania w szerokim zakresie warunków środowiska.
- w przepisach ISTA nie ma wskazanej metody oceny wigoru nasion i nie ma zalecenia stosowania dla nasion buraka cukrowego cold -testu, który jest używany tylko do kukurydzy.

K.117.

Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin Państwowy Instytut Badawczy w Radzikowie Oddział w Bydgoszczy w dniu 16.10.2022 r. sporządził „Opinię dotyczącą badania wigoru nasion buraka cukrowego” autorstwa dr hab. inż. prof. Instytutu Mirosława Nowakowskiego, w której autor opinii, stwierdził, że:

- wigor nasion to zdolność do szybkiego i równomiernego kiełkowania, zwłaszcza w niesprzyjających warunkach przy niskiej temperaturze,
- parametr wigoru jest wymieniany w przepisach International Seed Testing Association (ISTA), nie ma jednak podanych żadnych procedur związanych z możliwością testowania wigoru nasion buraka cukrowego,
- cold-test nie jest nigdzie opisany w formie oficjalnej metodyki przeznaczonej do badania właściwości nasion buraka cukrowego,
- w polskim prawie pojęcie wigoru nie jest nigdzie zapisane,
- badanie tego parametru jest praktycznie niemożliwe z uwagi na brak odpowiednich metodyk, a wykonywanie go na podstawie indywidualnie dobranych metodyk może doprowadzić do problemów związanych z nieporównywalnością wyników,
- z naszego doświadczenia wynika, że wigor nie ma istotnego wpływu na ostateczny wynik kiełkowania zarówno w warunkach laboratoryjnych jak i polowych. K. 118.

6.0. ANALIZA ZDARZEŃ I WNIOSKI BIEGŁEGO

Biegły po dokładnym przeanalizowaniu dokumentacji zebranej w aktach sądowych, poniżej przedstawia wnioski.

Biegły chce wskazać jeszcze jedno pismo dostępne w aktach sprawy. Jest to pismo sporządzone przez prezesa Zarządu Grzegorza Fiałkowskiego Kutnowskiej Hodowli Buraka Cukrowego Sp. z o.o. skierowane do Pfeifer & Langen Polska S.A., z dnia 25.10.2018 r. dotyczące Zmian w projekcie Umowy sprzedaży materiału siewnego na sezon 2019 odnoszące się zapisu w § 1. Przedmiot umowy p.2 tj.: Strony ustalają, że parametry jakościowe materiału siewnego pochodzącego z każdej dostawy oznaczane będą na koszt Kupującego przez Centrum Badawczo Naukowe w Holandii, Stichting IRS (IRS)...Zostaną pobrane 3 próby po jednej dla Kupującego i Sprzedawcy oraz jedna próba żelazna. Wszelkie ewentualne zastrzeżenia jakościowe będą rozstrzygane na bazie materiału siewnego z prób żelaznych w laboratorium instytutu wskazanego przez Kupującego. Prezes KHBC sp. z o.o. w tym piśmie napisał, że uważa, że Kupujący nie powinien zamykać drogi Sprzedającemu co do wyboru instytutu badawczego. Prezes pozwanej spółki dalej uzasadnia, że Kupujący nie może wskazywać

jednoznacznie instytutu badawczego, ponieważ może to stanowić kwestię sporną, a Sprzedający powinien mieć prawo weryfikacji. Na koniec pisma prezes pozwanej prosi o wykreślenie poprawek i pozostawienie zapisów z umów z lat poprzednich. K.348 – 349.

Biegły wskazuje, że po zawarciu umowy sprzedaży materiału siewnego nasion buraka cukrowego na sezon 2020 r. pomiędzy powodem Pfeifer & Langen Polska S.A. a Kutnowską Hodowlą Buraka Cukrowego Sp. z o.o. **w dniu 31 stycznia 2020 r.** doszło do sprzedaży i odbioru ostatecznie (po korekcie) 6 500 jednostek siewnych na kwotę sprzedaży brutto 3 250 800 zł słownie trzy miliony dwieście pięćdziesiąt tysięcy osiemset zł.

Materiał siewny w postaci nasion buraka cukrowego odmiany Jadeit i odmiany Fantazja dostarczony powodowi przez pozwanego wcześniej uzyskał świadectwo oceny laboratoryjnej materiału siewnego buraka cukrowego odmiany Fantazja nr Iopon/3737/2019 wykonane w dniu **30 grudnia 2019 r.** oraz świadectwa oceny laboratoryjnej materiału siewnego buraka cukrowego odmiany Jadeit nr Iopon/3984/2019 w dniu **14 stycznia 2020 r.** wydane przez **Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Łodzi (WIORIN Łódź), który potwierdził energie kiełkowania po 4 dniach 98 % oraz kiełkowanie nasion po 14 dniach 99%** Według WIORIN Łódź oceniana partia spełniała wymagania określone dla kategorii Kwalifikowany stopnia C1. K.99 – 100.

Biegły wskazuje, że badania WIORIN Łódź były wykonane zgodnie z Ustawą z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie. (t.j. Dz. U. 2019 poz. 568 z późn. zm.) z Art. 46. 1. Pobierania prób i oceny laboratoryjnej materiału siewnego dokonuje się zgodnie z metodyką określoną przez Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (ISTA).

Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego Sp. z o.o. przedstawiła wykonane w swoim laboratorium zakładowym karty badania nasion buraka cukrowego odmiany Jadeit z 22.01.2020 r. potwierdzające zdolność kiełkowania po 10 dniach 99 % oraz Karty badania nasion buraka cukrowego odmiany Fantazja z dnia 23.01.2020 r. potwierdzające zdolność kiełkowania po 10 dniach 96 % K.101 – 102.

W dniu 19 marca 2020 r. firma Pfeifer & Langen Polska S.A. otrzymała wyniki przeprowadzonych badań materiału siewnego, przez Centrum Naukowo Badawcze w Holandii IRS na podstawie których stwierdziła, że parametry jakościowe znacznie odbiegają od wymogów jakościowych. Dla nasion odmiany Jadeit parametr laboratoryjnej zdolności kiełkowania oznaczony po 10 dniach w temperaturze 10 °C został oznaczony na poziomie 60 %, natomiast dla nasion odmiany Fantazja parametr ten wynosił 86%. K 34-37.

Dyrektor ds. Surowcowych Pan Maciej Grobelny poinformował pozwaną spółkę o niezgodności z Polską Normą dostarczonych nasion buraka cukrowego odmiany Jadeit i Fantazja pod zasiewy 2020 r.

Biegły wskazuje, że próbki przebadanych nasion przez WIORIN Łódź - świadectwo oceny laboratoryjnej materiału siewnego buraka cukrowego odmiany Fantazja nr Iopon/3737/2019 wykonane w dniu 30 grudnia 2019 r. oraz świadectwa oceny laboratoryjnej materiału siewnego buraka cukrowego odmiany Jadeit nr Iopon/3984/2019 w dnia 14 stycznia 2020 r. pobieranie prób i ocenę laboratoryjną przeprowadzono zgodnie z metodyką określoną przez Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (ISTA).

Biegły również wskazuje, że zgodnie z art. 49.ust 1 i 2 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 568) jeżeli składający wniosek nie zgadza się z wynikiem oceny zawartym w świadectwie przysługuje mu prawo do złożenia wniosku o ponowne dokonanie oceny. Potwierdzają to świadectwa WIORIN Łódź dostępne w aktach sądowych na kartach 99 i 100.

Biegły wyjaśnia, że Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (International Seed Testing Association) ISTA to organizacja międzynarodowa z siedzibą w Bassersdorf w Szwajcarii, której celem jest opracowywanie jednolitych procedur w zakresie pobierania prób i badania materiału siewnego, które są uzgadniane na szczeblu międzynarodowym. Ustawa o nasiennictwie z dnia 9 listopada 2012 r. stanowi, iż pobieranie prób oraz ocenę laboratoryjną materiału siewnego wykonuje się zgodnie z metodyką ISTA. Obecnie dwa laboratoria urzędowe PIORIN – Referencyjne Laboratorium Nasienne w Poznaniu i Oddział Centralnego Laboratorium w Warszawie posiadają akredytację ISTA. Akredytacja jest potwierdzeniem najwyższych kompetencji tych laboratoriów w zakresie oceny laboratoryjnej materiału siewnego. Akredytacja ISTA uprawnia do wystawiania międzynarodowych świadectw jakości materiału siewnego – ISTA, które zezwala na międzynarodowy obrót materiałem siewnym, w tym eksport do państw trzecich. W przypadku różnic np. w odniesieniu do wielkości próbek średnich lub analitycznych pomiędzy Przepisami ISTA, a wymaganiami wskazanymi w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie terminów składania wniosków o dokonanie oceny polowej materiału siewnego poszczególnych grup roślin lub gatunków roślin rolniczych i warzywnych oraz szczegółowych wymagań w zakresie wytwarzania i jakości materiału siewnego tych roślin za nadrzędne uważa się wartości wskazane w ww. rozporządzeniu.

Biegły nie może znaleźć argumentu, który by przekonywał, że nasiona buraków cukrowych odmiany Jadeit i Fantazja przebadane przez WIORIN Łódź nie spełniały polskiej normy.

Biegły również przypomina, że prezes pozwanej spółki informował również powoda, że WIORIN w Łodzi posiada tak zwaną próbę żelazną, którą można komisyjnie skontrolować, a kolejną próbę posiada właściciel partii nasion. K.121.

Również warto zwrócić uwagę na fakt, że prezes KHBC sp. z o.o. informował firmę Pfeifer & Langen Polska S.A., że nasiona tej samej partii zostały wysłane do KSC S.A. Oddział Cukrownia Kruszwica i Oddział Cukrownia Werbkowice w ilości 1 600 jednostek siewnych i ich wyniki laboratoryjne potwierdzają zgodność ze standardem Normy ISTA. K.121-122.

Biegły wskazuje, że Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie (WIORIN Warszawa) działając na zlecenie pozwanego Kutnowskiej Hodowli Buraka Cukrowego Sp. z o.o. w dniu 10.04.2022 r. przedstawił INFORMACJE o wynikach badań, w których jest zapisane, że pobranie prób i ocenę laboratoryjną przeprowadzono zgodnie z metodyką określoną przez Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (ISTA). Wyniki tych badań wskazują, że kiełkowanie nasion buraka cukrowego po 14 dniach dla odmiany Jadeit wynosiło odpowiednio 99%, 99%, 100%, 96%, a dla odmiany Fantazja 99%, 99%, 99%, 99%

Zgodnie z informacjami WIORIN Warszawa pobieranie prób i ocenę laboratoryjną przeprowadzono zgodnie z metodyką określoną przez Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (ISTA). W informacjach o wynikach badań było również zapisane, że zgodnie z art. 49.ust 1 i 2 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 568) jeżeli składający wniosek nie zgadza się z wynikiem oceny zawartym w świadectwie przysługuje mu prawo do złożenia wniosku o ponowne dokonanie oceny. K.-106-116.

W wezwaniu przedsądowym z dnia 21.04.2020 r. Prezes Zarządu Pfeifer & Langen Polska S.A. Pan Roman Kubiak napisał, że pobranie prób nastąpiło w dniu 31.01.2020 r. w magazynie firmy Raben. Wśród 8 osób obecnych w trakcie poboru prób, siedem z nich było pracownikami Pfeifer & Langen Polska S.A., a jedna z tych osób Pan Stanisław Lipka (również pracownik P & L Polska) to uprawniony próbobiorca (decyzja nr 1043/146201/1/12 wydana przez Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych) k. k.127. Biegły wskazuje, że ta informacja podana w tym piśmie nie polega na prawdzie, gdyż Pan Stefan Lipka powołany na świadka w Sądzie Okręgowym w Poznaniu zeznawał: „jestem pracownikiem powoda od 2008 roku, w 2020 roku byłem przy pobieraniu prób, nasiona, które trafiają do magazynu posiadają już świadectwa kwalifikacji wydawane

przez ISTA. Kiedyś miałem uprawnienia próbobiorky, to było jeszcze w latach 90, nie miałem tych uprawnień w momencie pobierania próbek na podstawie przedmiotowej umowy, nie wiem nic, aby ktokolwiek biorący udział w próbobraniu miał uprawnienia próbobiorky. W próbobraniu nie brali udziału pracownicy inspektoratu ochrony roślin...Pobrane przez nas próby nie były zabezpieczone przez nas plombą... Próbobranie miało charakter kontroli wtórnej, pierwotna kontrola była u pozwanej i kończyła się wydawaniem świadectwa...Sądzę, że gdyby materiał pobierał uprawniony próbobiorec to zabezpieczałby próbę plombą.” K.420 – 422.

Również w trakcie zeznań przez Sądem Okręgowym w Poznaniu zeznał: „Nie wiem czy osoby, które pobierały próby miały uprawnienia próbobiorky”. K.284.

W tym samym wezwaniu przedsądowym Prezes Zarządu Pan Roman Kubiak napisał, że pobrane próby w magazynie Raben zostały oznaczone zgodnie z numerem partii, zamknięte i dostarczone do Cukrowni - P&L w Gostyniu. Tam każda próba z partii nasion została podzielona na 4 mniejsze próby przez pracowników Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Każda z tych prób jest zapieczętowana z protokołem podpisanym przez pracownika Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Biegłemu trudno zrozumieć taki zapis strony powodowej, skoro pracownik powoda Pan Stefan Lipka zeznawał, że w próbobraniu nie brali udziału pracownicy inspektoratu ochrony roślin. W aktach sądowych brak jest dokumentacji, która wskazywałaby, że próbobiorky Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa byli obecni i sporządzili wymagane protokoły.

Dalej w tym samym piśmie Prezes Zarządu Pan Roman Kubiak napisał, że przeznaczenie 4 prób było następujące:

1. Jedna próba została wysłana do Poznania do WIORIN na badanie (wynik zdolności kiełkowania odmiany Jadeit w temp 20 °C jest wyraźnie niższy niż pozostałych odmian.)
2. Jedna próba została wysłana do IRS w celu analizy materiału siewnego zgodnie z Umową
3. Jedna próba „żelazna” znajduje się w Cukrowni Gostyń.
4. Jedna próba przeznaczona dla Sprzedawcy, ponieważ Państwo nie wystąpili o udostępnienie tej próby.

Biegły jednak chce wyjaśnić pojęcie tzw. próby żelaznej. Próba żelazna polega na tym, że musi ją pobrać urzędowy próbobiorec PIORIN lub osoba, która posiada akredytację oraz pobrana, oznaczona próba powinna być zaplombowana z wylaną laską, w tym celu, żeby nie mogły mieć dostępu do niej osoby niepowołane, a z tej czynności powinien powstać protokół. Próba żelazna pobierana jest w tym celu, żeby w razie potrzeby wykonać potrzebne badania przez upoważniony akredytowany podmiot. Na podstawie zebranej dokumentacji trudno jest tu

stwierdzić, żeby pobrano tzw. próbę żelazną. Dlatego biegły nie widzi podstaw, żeby uznać, że jedna próba „żelazna” znajduje się w Cukrowni w Gostyniu za zgodną z faktami.

Świadek Daniel Błasiński, pracownik pozwanego zeznawał: „Uczestniczyłem w próbobraniu próbek...Pobrane próbki były następnie umieszczane w kubeczku, z którego były przesypywane do kolejnych worków strunowych. Worki strunowe obejmujące poszczególne próby nie były zabezpieczone przed możliwością ich ponownego otwarcia. Po oddzieleniu próbek zostały one zabrane przez pracowników powoda, nie wiem, dokąd...Uczestniczyłem też w próbobraniu w 2019 r., wówczas wykonywane ono było przez uprawnionych próbobiwców z PIORIN...W 2019 r. uczestniczyłem również w cukrowni w Gostyniu w dalszej części próbobrania. To właśnie w Gostyniu pracownicy PIORIN/WIORIN pobierali z tych wyłoniionych uprzednio próbek -zapełniali 3 opakowania, które były lakowane, jedną otrzymałem ja, 2 zaś pozostałe do dyspozycji powoda...Nie zwracaliśmy się o umożliwienie uczestnictwa w 2020 r. w próbobraniu w cukrowni w Gostyniu, czekaliśmy na zawiadomienie o takim próbobraniu ze strony powoda.....Poszczególne partie nasion nie mogą być wysłane do odbiorców przed uzyskaniem świadectwa jakości z PIORIN-u.” K. 281 – 282.

Zeznania świadka Daniela Błasińskiego, potwierdzają, że w dniu 31.01.2020 r. próbobranie nie było przeprowadzane przez próbobiwców w wymaganych uprawnieniach.

Notatka służbowa wykonana w dniu 3 lutego 2020 r. przez Daniela Błasińskiego, również to potwierdza:

- dniu 31 stycznia 2020 r. w magazynie Raben, Gądky k. Poznania odbyło się pobieranie prób. W próbobraniu uczestniczyło 7 osób z firmy Pfeifer & Langen Polska S.A. oraz Daniel Błasiński z firmy Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego Sp. z o.o.
- próbki były wsypane do woreczków strunowych, które nie były w żaden sposób zabezpieczone, które następnie trafiły do skrzynek,
- o dalszych etapach pobierania prób nie był poinformowany żaden z przedstawicieli firmy Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego Sp. z o.o. K.230.

Notatka służbowa Pana Marka Łukomskiego pracownika pozwanego wykonana w dniu 9 listopada 2020 r. dotycząca procedury pobierani prób nasion buraka cukrowego KHBC Sp. zo.o. do analiz kontrolnych przez przedstawicieli Pfeifer & Langen Polska S.A., w której przedstawia, że: **w roku 2019** próby ogólne były wykonane w dniu 1.02.2019r.,które były przewiezione do Cukrowni Gostyń i dopiero w dniu 6.02.2019r. zostały pobrane 3 próby właściwe (próby tzw. żelazne: próba średnia + podpróba + próba duplikat), czynności pobierania prób dokonywał przedstawiciel PIORIN Oddział Gostyń w obecności pracowników Pfeifer & Langen Polska S.A. oraz przedstawiciela KHBC: Daniel Błasiński, który odebrał 1

zabezpieczoną plombami próbę i przekazał Dyrektorowi ZN w Kutnie, drogą mailową zostały przesłane 2 kopie dokumentów: Protokół OGO -9/19 i załącznik do protokołu OGO-9/19.

W roku 2020 pobieranie prób nastąpiło w obecności przedstawiciela KHBC Daniela Błasińskiego, próby ogólne zostały pobrane z Magazyny Cukrowni w dniu 31.01.2020 r. i miały być dostarczone do Cukrowni Gostyń. W roku 2020 nie było ustaleń przez przedstawiciela Pfeifer & Langen Polska S.A. co do spotkania w celu komisyjnego pobierania prób właściwych w Cukrowni Gostyń, czy w innym miejscu – jak było w 2019 r. Jeżeli w roku 2020 nastąpiło pobranie prób: próby średniej, + podpróby + próby duplikat, to bez naszego udziału i o terminie nie zostaliśmy powiadomieni. W 2020 r. do tej pory KHBC sp. z o.o. nie posiada fizycznie próby ostatecznej pobranej przez PIORIN z materiału siewnego zakupionego przez firmę Pfeifer & Langen Polska S.A. pod zasiewy w 2020 r ani też dokumentacji papierowej potwierdzającej ten fakt. K.212-232.

W ocenie biegłego wyżej przedstawiona notatka służbowa tylko potwierdza nieprawidłowości co do prawidłowego pobierania prób wykonywanych przez firmę Pfeifer & Langen Polska S.A.

Zeznania świadka Pana Macieja Grobelnego pracownika powoda: „Żadna z osób uczestniczących w pobieraniu próbek w 2020 roku nie miała uprawnień do pobierania próbek materiału siewnego. Próbobranie miało miejsce w magazynie w Gądkach, tam doszło do podziału prób na 4 z których jedna pozostała dla powoda, jedna to próba żelazna, kolejna była przeznaczona do IRS i jedna dla dostawcy. Próby przeznaczone dla dostawcy i żelazna po zabezpieczeniu przez pracowników WIORIN pozostały w dyspozycji powoda...Nie ma żadnej procedury, która skutkowałaby pewnością, iż materiał wysłany do IRSu był pierwotnie pobrany w Gądkach.” K.316-318.

Biegły wskazuje, że również zeznania Pana Macieja Grobelnego potwierdzają, że próby w magazynie w Gądkach nie były pobierane przez próbobiorcę z uprawnieniami i nie ma procedury, która by skutkowałą pewnością, że materiał siewny był pierwotnie pobrany w Gądkach. Biegły na tym przykładzie wskazuje brak zrozumienia, czym jest próba „żelazna”. Jeżeli nie było próbobiorców PIORIN z uprawnieniami lub próbobiorecy z akredytacją PIORIN, próba nie była zaplombowana i nie powstał protokół z tych czynności to trudno jest mówić o próbie „żelaznej”.

Biegły wskazuje, że zgodnie z Ustawą z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (t.j. Dz. U. 2019 poz. 568 z późn. zm.)

Art. 47. 1. Próby materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych do oceny laboratoryjnej, na wniosek prowadzącego obrót będącego właścicielem partii materiału siewnego, pobierają:

- 1) upoważnieni przez wojewódzkiego inspektora pracownicy wojewódzkiego inspektoratu ochrony roślin i nasiennictwa, zwani dalej „urzędowymi próbobiorcami”;
- 2) osoby fizyczne, które uzyskały akredytację wojewódzkiego inspektora w zakresie pobierania prób materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany, z wyłączeniem sadzeniaków ziemniaka, zwane dalej „akredytowanymi próbobiorcami”.

W wezwaniu przedsądowym z dnia 21.04.2020 r. Prezes Zarządu Pfeifer & Langen Polska S.A. Pan Roman Kubiak napisał, że jedna próba została wysłana do Poznania do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa na badanie (wynik zdolności kiełkowania odmiany Jadeit w temp. 20 stopni Celsjusza jest wyraźnie niższy niż pozostałych odmian) jednak bez podania tych wyników. K.127.

W piśmie z dnia 25 maja 2020 r. pt.: „Odpowiedź na pismo z dnia 11.05.2020 r.” strona powodowa firma Pfeifer & Langen Polska S.A. przedstawia w załącznikach informacje Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Poznaniu (WIORIN Poznań) wykonane na zlecenie podmiotu zgłaszającego Pfeifer & Langen Polska S.A.

Informacje o wynikach badania z dnia 26 lutego 2020 r. nr plon/0518/2020, przedstawiają kiełkowanie nasion buraka cukrowego odmiany Jadeit po 14 dniach -100 %

Sprawozdanie z badań nr 0518/2020 dla Gatunku Burak cukrowy odmiana Jadeit Numer partii materiału siewnego PL930/09/14213/13902/A. Metodyka pobrania próbki: International Rules for Seed Testing ISTA 2020 – Rozdział 2. Nr laboratoryjny próbki: 0518/2020. Data pobrania próbki 2020.02.07. Wyniki badania kiełkowanie po 14 dniach 100%. Metody badawcze: Kiełkowanie: International Rules for Seed Testing ISTA 2020 – Rozdział 5. Nr protokołu pobrania próbki OGO-5/20. Próbką pobrana przez próbobiorcę nr U30/049. K177-177v.

Informacje o wynikach badania z dnia 26 lutego 2020 r. nr plon/0519/2020, przedstawiają kiełkowanie nasion buraka cukrowego odmiany Fantazja po 14 dniach - 94 %

Sprawozdanie z badań nr 0519/2020 Gatunek Burak cukrowy odmiana Fantazja Numer partii materiału siewnego PL930/09/14213/11095/A. Nr protokołu pobrania próbki OGO-5/20. Próbką pobrana przez próbobiorcę nr U30/049. Metodyka pobrania próbki: International Rules for Seed Testing ISTA 2020 – Rozdział 2. Nr laboratoryjny próbki: 0519/2020. Data pobrania próbki 2020.02.07. Wyniki badania kiełkowanie po 14 dniach 94%. Metody badawcze:

Kiełkowanie: International Rules for Seed Testing ISTA 2020 – Rozdział 5. Nasiona powlekane: International Rules for Seed Testing ISTA 2020 – Rozdział 11. K178-178v.

Biegły wskazuje, że:

- wyżej wymienione próby były wykonywane przez WIORIN Poznań na zlecenie Pfeifer & Langen Polska S.A.
- próby zostały pobrane przez próbobiorcę z wymaganymi uprawnieniami,
- wyniki na zdolność kiełkowania materiału siewnego zostały wykonane zgodnie ze międzynarodowymi standardami i są wystarczające do sprzedaży, wysiewu i mają potencjał wydać spodziewany plon,
- nie polega na prawdziwe twierdzenie prezesa Pfeifer & Langen Polska S.A. z karty akt 127, że wynik zdolności kiełkowania odmiany Jadeit w temp. 20 stopni Celsjusza jest wyraźnie niższy niż pozostałych odmian, bo wyniki badań, które sam zlecał, dopiero przedstawił w załącznikach do pisma z dnia 25 maja 2020 r., jednoznacznie potwierdzają, że wynik zdolności kiełkowania odmiany Jadeit w temp. 20 stopni Celsjusza wynosi 100 %, więc nie może być niższy od innych odmian, bo osiągnęła wartość maksymalną.

W dniu 19 marca 2020 r. firma Pfeifer & Langen Polska S.A. otrzymała wyniki przeprowadzonych badań materiału siewnego, przez Centrum Naukowo Badawcze w Holandii IRS na podstawie których stwierdziła, że parametry jakościowe znacznie odbiegają od wymogów jakościowych. Dla nasion odmiany Jadeit parametr laboratoryjnej zdolności kiełkowania oznaczony po 10 dniach w temperaturze 10 °C został oznaczony na poziomie 60 %, natomiast dla nasion odmiany Fantazja parametr ten wynosił 86%. K 34-37.

Biegły wskazuje, że materiał siewny dostarczony przez pozwanego powodowi na podstawie umowy z dnia 27 grudnia 2019 roku powinien spełniać wymagania zastrzeżone w jej § 1 pkt 1d, który mówi, że sprzedawca gwarantuje, że parametry jakościowe dostarczonego w ramach niniejszej umowy materiału siewnego spełniać będą międzynarodowe normy ISTA oraz że dostarczony materiał będzie posiadał zdolność kiełkowania oznaczoną po 10 dniach w temp. 10°C (Filtertest at 10°C, 4x 100 seeds per lot) minimum 94%. W umowie był również zapis, że strony ustaliły, że parametry jakościowe materiału siewnego pochodzącego z każdej dostawy oznaczane będą na koszt Kupującego przez Centrum Badawczo Naukowe w Holandii, Stichting IRS, a wszelkie badania jakości nasion będą rozstrzygane na bazie materiału siewnego z pobranych prób w laboratorium instytutu wskazanego przez Kupującego.

Biegły wskazuje, że badania wykonane przez WIORIN Łódź, WIORIN Warszawa i WIORIN Poznań spełniały wymogi międzynarodowych norm ISTA. Również KHBC sp. z o.o. wykonała w swoim laboratorium zakładowym karty badania nasion buraka cukrowego

odmiany Jadeit z 22.01 2020 r. potwierdzające zdolność kiełkowania po 10 dniach 99 % oraz badania nasion buraka cukrowego odmiany Fantazja z dnia 23.01.2020 r. potwierdzające zdolność kiełkowania po 10 dniach 96 % K.101 – 102.

Biegły również zwraca uwagę na fakt, że prezes KHBC sp. z o.o. informował firmę P & L Polska S.A., że nasiona tej samej partii zostały wysłane do KSC S.A. Oddział Cukrownia Kruszwica i Oddział Cukrownia Werbkowice w ilości 1 600 jednostek siewnych i ich wyniki laboratoryjne potwierdzają zgodność ze standardem Normy ISTA. K.121-122.

Biegły zwraca uwagę, na fakt, że w dniu 19 marca 2020 r. Pfeifer & Langen Polska S.A. otrzymała wyniki przeprowadzonych badań materiału siewnego z Instytutu IRS, na podstawie których stwierdziła, że parametry jakościowe znacznie odbiegają od wymogów jakościowych. Dla nasion odmiany Jadeit parametr laboratoryjnej zdolności kiełkowania oznaczony po 10 dniach w temperaturze 10 °C został oznaczony na poziomie 60 %, natomiast dla nasion odmiany Fantazja parametr ten wynosił 86%. K 34-37.

Biegły zwraca uwagę, że poziom rozbieżności jest bardzo duży pomiędzy badaniami przeprowadzanymi między innymi w WIORIN Łódź, WIORIN Warszawa, WIORIN Poznań, Laboratorium zakładowym KHBC sp. z o.o., a Instytutem IRS w Holandii.

Biegły zwraca uwagę, że badania przeprowadzane w Instytucie IRS były wykonywane w innych warunkach tzw. cold testu, czyli badania były przeprowadzane w temperaturze 10 °C i z tego powodu wyniki badań mogły być różne. Na podstawie zgromadzonej dokumentacji w aktach sprawy wynika, że w dniu 31 stycznia 2020 r. zostały pobrane próby, które następnie zostały wysłane przez powoda do Instytutu IRS. Biegły jednak zwraca uwagę, na to co podnosi strona pozwana, że przedmiotowe próby pobrane w dniu 31 stycznia 2020 nie były wykonane przez urzędowego próbobiorcę, nie były zaplombowane. W związku z powyższym nie ma pewności, czy nie było do pobranych prób dostępu osób niepowołanych.

Biegły pragnie zwrócić uwagę na „Opinię dotyczącą badania wigoru nasion buraka cukrowego” Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin Państwowy Instytut Badawczy w Radzikowie sporządzoną w dniu 23.09.2022 r. przez Prof.dr.hab. Henryka Bujaka, który wskazywał, że w przepisach ISTA nie ma wskazanej metody oceny wigoru nasion i nie ma zalecenia stosowania dla nasion buraka cukrowego cold -testu, który jest używany tylko do kukurydzy. K.117.

Strona pozwana przedstawiła „Opinię dotyczącą badania wigoru nasion buraka cukrowego” Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin Państwowy Instytut Badawczy w Radzikowie Oddział w Bydgoszczy. sporządzoną w dniu 16.10.2022 r przez dr hab. inż. prof. Instytutu Mirosława Nowakowskiego, w której autor opinii, stwierdził, że:

- wigor nasion to zdolność do szybkiego i równomiernego kiełkowania, zwłaszcza w niesprzyjających warunkach przy niskiej temperaturze,
- parametr wigoru jest wymieniany w przepisach International Seed Testing Association (ISTA), nie ma jednak podanych żadnych procedur związanych z możliwością testowania wigoru nasion buraka cukrowego,
- cold-test nie jest nigdzie opisany w formie oficjalnej metodyki przeznaczonej do badania właściwości nasion buraka cukrowego,
- w polskim prawie pojęcie wigoru nie jest nigdzie zapisane,
- badanie tego parametru jest praktycznie niemożliwe z uwagi na brak odpowiednich metodyk, a wykonywanie go na podstawie indywidualnie dobranych metodyk może doprowadzić do problemów związanych z nieporównywalnością wyników,
- z naszego doświadczenia wynika, że wigor nie ma istotnego wpływu na ostateczny wynik kiełkowania zarówno w warunkach laboratoryjnych jak i polowych. K. 118.

Biegły wskazuje, że Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego Sp. z o.o. w dniu 2 kwietnia 2020 r. a Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego Sp. z o.o. podniosła fakt, że dostarczony materiał siewny jest zgodny z międzynarodowymi normami ISTA, wobec czego jego przydatność do produkcji rolniczej buraka cukrowego nie budzi wątpliwości. KHBC Sp. z o.o. zakwestionowała oświadczenie o odstąpieniu od umowy, które złożono bez możliwości ustosunkowania się do zamiaru odstąpienia od umowy. Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego Sp. z o.o. zarzuciła, między innymi, że nie przeprowadzono dodatkowych badań nasion.

Biegły również pragnie wskazać, że zgodnie z § 3. p.6 Umowy Sprzedaży z dnia 27 grudnia 2019 r. odstąpienie od całości lub części umowy mogło być dopuszczalne w terminie 14 dni od daty odbioru, który zgodnie z listem przewozowym nastąpił w dniu 23 stycznia 2020 r., a pismo powoda: „Oświadczenie o odstąpieniu od umowy sprzedaży z dnia 27.12.2019 r.” zostało sporządzone dopiero w dniu 23 marca 2020 r. K.41.

7.0. USTALENIA KOŃCOWE.

Biegły sądowy realizując zlecenie Sądu Okręgowego w Poznaniu IX Wydziału Gospodarczego o sygnaturze akt o IX GC 1040/20/16 z powództwa Pfeifer & Langen Polska S.A. ul. Mickiewicza 35, 60-837 Poznań, przeciwko pozwanemu Kutnowska Hodowla Buraka Cukrowego Sp. z o.o. Straszaków 12, 62-650 Kłodawa o zapłatę odpowiada na okoliczność

wskazaną w pkt 5 postanowienia zawartego w protokole rozprawy z dnia 5 listopada 2012 r. (k.397) odpowiada:

1. Pytanie:

Czy materiał siewny dostarczony przez pozwanego powodowi na podstawie umowy z dnia 27 grudnia 2019 roku spełniał wymagania zastrzeżone w jej § 1 pkt 1d, a jeżeli nie spełniał to czy wadliwość materiału siewnego z powyższego tytułu stanowi wadę istotną, czy też nieistotną,

Odpowiedź:

Materiał siewny dostarczony przez pozwanego powodowi na podstawie umowy z dnia 27 grudnia 2019 roku dotyczący wymagań zastrzeżonych w § 1 pkt 1d, w zakresie parametrów jakościowych materiału siewnego, spełniał międzynarodowe normy ISTA.

Jeśli chodzi o to czy przedmiotowy materiał siewny posiadał zdolność kiełkowania oznaczoną po 10 dniach w temp. 10°C (Filtertest at 10°C, 4x 100 seeds per lot) minimum 94%, to na to pytanie nie można odpowiedzieć, z tego względu, że w dniu 31 stycznia 2020 roku próby nie były pobierane przez próbobiorcę z wymaganymi uprawnieniami, w związku z powyższym nie ma pewności czy do przedmiotowych prób, nie miały dostępu niepowołane osoby.

Żadne inne próby spełniające warunki pobierania przez urzędowego próbobiorcę nie zostały po raz kolejny przebadane w warunkach tzw. cold testu. Biegły wskazuje, że na podstawie powyższego stwierdzenie czy wadliwość materiału siewnego zaistniała, czy nie zaistniała nie można potwierdzić.

Biegły również chce wskazać, że w przypadku, gdyby doszło do wady polegającej na obniżonej wartości wigoru, a zdolność kiełkowania byłaby zgodna z międzynarodowymi standardami ISTA, to wadę taką należałoby uznać za nieistotną. Biegły wskazuje, że przedmiotowy materiał siewny uzyskał świadectwa oceny laboratoryjnej materiału siewnego buraka cukrowego odmiany Fantazja nr Iopon/3737/2019 z dnia 30 grudnia 2019 r. oraz świadectwa oceny laboratoryjnej materiału siewnego buraka cukrowego odmiany Jadeit nr Iopon/3984/2019 z dnia 14 stycznia 2020 r. wydane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Łodzi potwierdzające:

- energie kiełkowania po 4 dniach 98 %,
- kiełkowanie nasion po 14 dniach 99%

z wynikiem oceny, że Oceniana partia spełnia wymagania określone dla kategorii Kwalifikowany stopnia C1, a więc mógł być sprzedawany, wysiewany na plantacjach u rolników i posiadał potencjalną możliwość wydania spodziewanego plonu.

2. Pytanie.

Czy przy pobieraniu przez powoda do badań materiału siewnego w 2020 roku doszło do naruszenia przepisów ustawowych bądź norm ISTA, a jeżeli doszło do takiego naruszenia to czy tak pozyskany materiał może być obecnie przedmiotem wiarygodnego badania laboratoryjnego

Odpowiedź:

Pobieranie próbek materiału siewnego wykonane przez powoda w dniu 31 stycznia 2020 r. w magazynie powoda na podstawie dokumentacji zawartych w aktach sprawy odbyło się bez udziału upoważnionego urzędowego próbobiorcy PIORIN lub akredytowanego próbobiorcy, a więc było niezgodne z Ustawą o nasiennictwie. Ustawa o nasiennictwie z dnia 9 listopada 2012 r. stanowi, iż pobieranie prób oraz ocenę laboratoryjną materiału siewnego wykonuje się zgodnie z metodyką ISTA.

Pozyskany materiał w trakcie pobranych prób przez powoda w jego magazynie nie może być obecnie przedmiotem wiarygodnego badania laboratoryjnego.

Biegły zwraca uwagę na fakt, że nawet gdyby „próba żelazna” została pobrana przez urzędowego próbobiorcę z wymaganymi uprawnieniami i była przechowywana w odpowiednim miejscu, to biorąc pod uwagę okres czasu wynoszący ponad dwa lata od spornego wydarzenia, to wyniki oceny laboratoryjnej na pewno różniłyby się w sposób znaczący od wyników badań przeprowadzonych w roku 2020 ze względu na to, że nasiona wraz z upływem czasu tracą wigor i zdolność kiełkowania.

Proszę Wysoki Sąd o zaakceptowanie przyjętych wniosków, które zostały przedstawione przez biegłego sądowego.

Opinię opracował: mgr inż. Jan Czerwonka

BIEGŁY SĄDOWY
SĄDU OKRĘGOWEGO WE WROCŁAWIU
z dziedziny rolnictwo
Jan Czerwonka
mgr inż. Jan Czerwonka

Wrocław – wrzesień 2022 roku.